

Številka: 213-06-1/2020/6 EPA 1529-VIII
Ljubljana, 18. 1. 2021

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 20. 1. 2021, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča, (ZPPreb-1A) - skrajšani postopek

Državni svet je obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča (ZPPreb-1A), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada).

Državni svet **podpira** predlog zakona.

Državni svet ugotavlja, da zakonska novela naslavlja nekatere težave veljavnega Zakona o prijavi prebivališča in problematiko zlorab, do katerih prihaja na področju prijav in odjav prebivališča, bodisi stalnega ali začasnega. Posledično se je predlagatelj odločil, da Državnemu zboru predlaga spremembe nekaterih bistvenih členov Zakona o prijavi prebivališča. Predlagana novela zakona vsebuje manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki rešujejo aktualno problematiko prijav t. i. fiktivnih prebivališč posameznikov na naslove, ki niso namenjeni stanovanjski rabi oziroma nastanitvi, in naslove, kjer velikost uporabne površine evidentno ne omogoča dejanskega prebivanja večjega števila posameznikov.

Najbolj pomembno spremembo veljavne zakonodaje predstavlja ponovna uvedba krajevne pristojnosti prijave prebivališča. To pomeni, da prijave prebivališča ne bo več mogoče urediti kjerkoli v Sloveniji, ampak jo bo treba urediti na pristojni upravni enoti. Ena bolj pogostih aktualnih zlorab pri prijavi prebivališča je namreč ta, da posameznik, ko je neuspešen s prijavo prebivališča na eni upravni enoti, odide na drugo upravno enoto, lahko tudi na drugi konec Slovenije, in tam izvede prijavo prebivališča. Državni svet ob tem ugotavlja, da bo e-prijava prebivališča še vedno mogoča.

Po novem bo uradna oseba na upravni enoti dolžna preveriti nekatere podatke, ki so vezani na sistem GURS-a. Zato bodo morali tisti, ki še nimajo urejenih podatkov oziroma prostorskih evidenc nepremičnin (hišna številka ali številka stanovanja, zahteva za vpis stavbe v kataster stavb, zahteva za vpis sprememb podatkov katastra stavb) in bodo želeli na takšni nepremičnini prijaviti prebivališče, to v določenem času urediti.

Kot navaja predlagatelj, je cilj novele skrajšati postopke preverjanja prijav začasnega ali stalnega prebivališča. Zdaj ti postopki na upravnih enotah, s katerimi se ugotavlja, ali neka oseba dejansko živi na prijavljenem naslovu, trajajo predolgo, predvsem zato, ker gre za vodenje postopkov po Zakonu o upravnem postopku. Predlog zakona posledično predvideva skrajšane postopke, zaradi česar bodo upravne enote lahko bolj učinkovite pri preprečevanju in odkrivanju zlorab pri prijavah prebivališča.

Novela predvideva še nekaj korekcij in odprav pomanjkljivosti veljavne zakonske ureditve, ki izhajajo iz obstoječe prakse. Tako se v predlogu zakona na več mestih popravljajo določbe, ki se nanašajo na prijavo prebivališč otrok. Zakon o prijavi prebivališča trenutno določa, da se otroka prijavi na naslovu matere, po novem bo obstajala možnost, da bosta starša otroku v roku 30 dni določila nov naslov - stalni ali začasni, ki bo veljal od rojstva. Poenostavlja se tudi člen, ki govori o tem, kdaj ob prijavi prebivališča otroka ni treba priložiti soglasja drugega starša. To velja npr. v primerih, ko se prijavlja novorojenčka, pri čemer pa je eden od staršev tuj državljan in zanj v evidencah Republike Slovenije ni nobenih podatkov. Po novem bodo med dokazila, s katerimi posameznik prijavi prebivališče - da ima pravico bivati na določenem naslovu, uvrščene tudi pogodba o služnosti, pogodba o preužitku in dokazilo o stavbni pravici.

Na več mestih se s predlogom zakona popravljajo določbe, ki se nanašajo na prijavo prebivališča tujcev in pri katerih se ureditev usklajuje z Zakonom o tujcih. Dopolnjuje se tudi možnost prijave prebivališča za otroke, ki so v rejništvu, in za tujce z urejenim statusom, če so žrtve trgovine z ljudmi. V teh primerih bo možna enostavna in hitra prijava na naslovu centra za socialno delo. Tako bo omogočeno, da imajo te osebe prijavljeno stalno prebivališče oziroma naslov, ki ima status stalnega prebivališča.

Državni svet ugotavlja, da predlog zakona ureja ključno vprašanje, ki se je v preteklosti izkazalo za problematično - vprašanje fiktivnih prijav prebivališča. Med drugim ureja tudi stalno prijavo prebivališča za posameznike, ki prebivajo v domovih starejših občanov, ki izvajajo institucionalno varstvo. Mnogi oskrbovanci domov starejših občanov imajo namreč stalno prebivališče v drugi občini, hkrati pa nimajo pogojev za ohranitev stalnega prebivališča na naslovu, kjer so pred tem stalno prebivali (npr. stanovanje je bilo prodano, hiša porušena). V primeru, da bi se na naslovu doma starejših občanov izvedla prijava stalnega prebivališča s soglasjem doma, bi to lahko vplivalo na doplačevanje stroškov bivanja in oskrbe, ki bremenijo občino stalnega prebivališča. Predlog zakona zato ureja, da se bo posameznik na naslovu doma starejših občanov prijavil z odločbo v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča. Na ta način bo omogočeno, da oskrbovanci lahko prijavijo stalno prebivališče v domovih starejših občanov, hkrati pa se bodo finančne obremenitve oziroma stroški sofinanciranja pravično razporedili med posamezne lokalne skupnosti, ne glede na lokacijo domov za starejše občane.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

* * *

Predlog mnenja Državnega sveta je pripravljen na podlagi Poročila Komisije za državno ureditev.